

բուհատի, սքանչելիք արգեանց, եւ սքանչելիք գիւպաց :

Փարիզ, համառատ խօսելով, երկրորդին որ ման-
րանկարն է՝ իր մէջը, ցամաքին վրայ յուսա-
նողաց առջին, վարժապետին ձեռքոն՝ ով-
կիանոսի ձկներն հեռոցնեղ կը բեղմնաւորին՝
կը ծնին, կը բազմանան եւ կ'ապրին : Հո՛ւ,
նրակարգին ջրվէժ կը շատաչէ : Երբ մը հե-
ռուն կը խոխովէ, անկէ հեռուն, եւ կ'որոգա-
նէ : Հոն, խաւար գելերին մէջ անդարձակ չի-
նուածքի մը երկու սահմանածայրը մէյնէ կ'
փոքրիկ արեւներ միանգամայն տարածութիւնը
աւ բնոյշատ լուսաւորելով, ճարտարապետը կը
հակ, գործասրը կ'ախառտի, եւ տարւան մը
գործը ձմրան ցորեկին ու գիշերուանը մէջ
զարնան սկզբանը համար կազմ եւ պատրաստ
կը գտնուի :

Բուզէնէրն արարչութեամբ յղի այս անգու-
ցական քաղաքին գէպերն ալ, արդարեւ իր
նիւթական եւ իմացական վիճակին համեմատ,
միշտ մեծ, միշտ անուխակ եւ միշտ նորաճրայ-
ն : Հնդկաստանէն Ուտի թագուհին իր որդ-
ւովն ու Մերկիմաստակց թոռնիկովը կու-
գայ, կը չրջի, կ'ապրի, կը մեռնի, եւ մեզի
անձանոթ եւ այլանդակ հանդերձանօք յու-
ղարկաւորութիւն կ'ընդունի, եւ մարմնափո-
խութեան յուսով եւ դեմոնին տակէն իր զան-
դանաշով հաւատով կը թաղուի :

Հոն կորկոս անուն մարդ մը, ձեռքը ծրար
մը մաղաղաթ բռնած, այն մաղաղաթներուն
դօրութեամբ ինքզինքը կ'իլիկիտ Ռուբինեան
տոմարն վերջին շառաւիղը կ'անուանէ, Ռու-
սիոյ պետութեանը հետ զատաստան բանալու
սպանալիքը կ'ընէ իր անունը, վարքն ու
ձեռնարկութիւններն սրագիրներու նիւթ ձգե-
լով, հոն բնակող Հայուն՝ Հայոց ալ այս քա-
ղաքին տնդերակն շարժմանը գէթ վայրկեան
մը քաժանորդ գտնուած ըլլալու վաղանցուկ
բերկրութիւնը կը մատակարարէ, եւ գանուած
կարող Հայոցմէ նպաստ եւ արծաթ հայցելէն
հետեւ դիտարործ մը նման կը հեռանայ, կ'եր-
թայ Գերմանիոյ աշխարհին կամ Մեծն Բրի-
տանիոյ կղզեոյն մէջ Ալպիոնի զրօյակներուն
տակն անդրեւոյթ կ'ըլլայ :

Բայց մասնաւոր անձանց պատահած զէպե-
ր, սիծամեծ եւ հարթական զիւղաց համեմա-
տութեամբ աւելի լաւան եւ որչափ որ անկա-
րելի են նէ, այնչափ ալ զարմանալի, եւ եր-
բեմե ալ անհաւատալի են : Ուտի թագուհեոյն

գալուստն ու կորկոսիկոս կ'իլիկեցւոյն խլըբու-
մունքով, օրագրերնեւուն մէջ հոչակուած եւ ծա-
նայցած կ'ըլլան, ամէն մարդ ալ կ'իմանայ
բաշտակական Յոյնի մը կամ Հայուն մը
Փարիզ եկած կամ դացած ըլլալը ձայն ու ար-
ձագանք չուէր :

Արդ, Հայու մը կ'նայ իր ծնած քաղաքէն
դուրս անհուն իւր յայտնի է որ անսովոր բան է,
վասնի զի իր ծնած կամ հարսնութեան դացած
թաղէն ո'ր զած տարիներով, երբեմն ալ մին-
չի, ցտճէ՛ անչարժ կ'եղդներուն թիւն անհա-
մար է : Ուրեմն, Հայու մը կ'նայ Փարիզի մէջ
երեւելը մեկեղաց յարութեան չափ սքանչելի
չի՛ թուի : Բայց այս զէպէն ալ ոչինչ հա-
մարինք. չօգին ճանապարհները կարճեցուցած
եւ զիւրացուցած ըլլալուն, տակէ ետեւ այս
զէպը կ'ընայ շատ կրկնուիլ եւ սքանչելի
ըլլալէն զաղբիւլ : Եւ սակայն, չօգին Արեւելքն
Արեւմտիք, Ռուսիոյ եւ Բրիտանիան
Հնդկաստանի մերձեցուցած կցորդած սեղը, դեռ
մինչեւ ցայսօր տեղէ մը մեր ազգին համար
մանկանց դատարարութեան հետ չբերաւ :
Դատարարակութիւն բառը դեռ մեծն ինչա սահ-
մանուած չէ եւ իր ձայնն ալ իր բուն զաղա-
փաբը չի նշանակեր : Վերջապէս՝ դատարարա-
կութեան մշտնջենաւոր եւ անդաւալի կարիքն
անգամ չենք ճանչցած : Իսկ կանանց դատար-
արակն թիւնը լորտրովին թիւր ճամբով զէպ ի
քառին հակառակի կ'երթայ կոր ուրախու-
թեամբ եւ ցնծութեամբ :

Խ. Գ. ՄԻՄԱԿԵԱՆ

(Շառնեմակի)

ԲՐՈՆԻԿ

— 0 —

Հայ ժողովրդական երգերու նոր հաւաքածո-
ւը. — Դանի մը օր առաջ լոյս տեսաւ Փա-
րիզեան E. Demets տան ձեռքով հրատարա-
կուած, հայ ժողովրդական երգերու հաւաքա-
ծու մը, զոր յօրինած է ռուսանոց երիտասարդ
համակերպի երգիչ մը՝ Գ. Գալուստ Բոջանեան :
Այս հաւաքածուն կը պարունակէ հետեւեալ
տարբեր երգերը, «Վան գիւղում» (պարերգ), «Մըր
խօր պարպէ գեյրեզման» (պանդուխտի երգ),
«Հարպար» (պարերգ), «Ճախալակ» (բանաստ :

մը մէջ, Հայոց Բարեգործական Ընկերութիւն մը շատ բան ունի ընելու. բայց որպէս զի այդ ընկերութիւնը կարենայ իրագործել ամէն ինչ որ իրմէ կը սպասուի. անհրաժեշտ է որ Փարիզի Վաշերը լրջօրէն օգնեն անոր. ցաւով եւ զարմանքով իմացանք որ այդ ընկերութիւնը 60(1) վճարող անդամ միայն ունի եղբի ցարդ, մինչ Փարիզի մէջ մօտ 1200 Հայ կայ... Կը յուսանք որ մարտ 19ի երկկոյթը նոր փուլ մը բանայ Բարեգործական Ընկերութեան համար, եւ անոր բերէ Փարիզի բոլոր Հայերուն լայն ու եռանդուն աջակցութիւնը:

Ձեռք չեմ որդեգրում ի նպաստ հանգանակութիւնը. — Գ. Չերազի լւԱրմէնիւնէն հաճոյքով կ'իմանանք թէ իր նախաձեռնութեամբ բացուած հանգանակութիւնը, որ կը շարունակուի, նստած է 4031ֆ. 70 ա. ի, որմէ արդէն 4000 ֆրանք զրկուած է Օրմանեան պատրիարքին: Նոյն թերթը կ'իմացնէ նաեւ թէ այդ գումարով, ինչպէս եւ ուրիշ տեղերէ այդ նըպատակով Օրմանեանի զրկուած գումարներով արդէն որբանոց-արհեստանոց մը բացուած է Չէյթունի մէջ, ուր 15 որբեր միայն գեռ ընդունուած են, եւ ուր շատ աւելի թուով աղաք

պիտի ընդունուին եթէ աւելի կարեւոր գումարներ հաւաքուին: Վրաստանէ քաշանային մօտ հաւաքուած էր ինչպէս մեր ընթերցողները կը յիշեն, 1701 ֆ. 85 ա. որ յանձնուած էր շատոնց ի վեր Փարիզի Հայոց Թաղական Խորհրդի գանձապետին որպէս զի Սոոյ կաթողիկոսին կամ Օրմանեան պատրիարքին զբոհուի որոշուած նպատակներուն համար: Տր. Ռուբի կողմէ նուիրուած պատուատի ծրարին ուղարկուէն քիչ յետոյ, այդ գումարէն 500 ֆրանք զրկուեցաւ Սոոյ կաթողիկոսին, որպէս զի անով բժիշկ մը Չէյթուն զոհուի պատուատու մը կատարելու համար. Սոոյ կաթողիկոսը պատասխանած է՝ 500 ֆրանքն ընդունած ըլլալը յայտնելով, բայց Օրմանեան պատրիարքի մէկ հոր նամակէն կ'երեւայ թէ ծաղկախաբ բոլորովին անցած ըլլալով՝ կաթողիկոսը որոշեր է այդ 500 ֆրանքի գումարն եւս Չէյթունի որբանոցին յատկացնել. մընացեալ 1271 ֆ. 85 ա. ի զրկուեցաւ վերերես Օրմանեան պատրիարքին՝ որբանոցի պէտքերուն գործածուելու համար. Շատ զովելի կը գտնենք ընթացքը զոր այս գործին մէջ ցոյց տուաւ Օրմանեան, որ անկարելին կարելի գարձուց յաջողցնելու համար այս մարդասիրական ազգային ձեռնարկը: